

Dato: 30. juni 2023

Sag: 23/04997

Sagsbehandler: /CAGS /JAA

Hørte myndigheder og organisationer m.v.

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Udkast til lovforslag sendes i perioden fra 30. juni til 18. august 2023 i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

ERHVERVSMINISTERIET

Aarhus BSS

AAU - Aalborg Universitet

ADIPA – Association of Danish Intellectual Property Attorneys

Advokatsamfundet

AE - Arbejderbevægelsen Erhvervsråd

Amnesty

AU - Aarhus Universitet

Børnerådet

Børnesagens Fællesråd

Børns Vilkår

CBS – Copenhagen Business School

Center for Digital Pædagogik

CEPOS – Center for Politiske Studier

Cevea

Danish Tech Startups Association

Danmarks Statistik

Dansk Erhverv

Dansk Internet Forum

Dansk IT

Dansk Journalistforbund

Dansk Standard

Danske Advokater

Danske Handicaporganisationer

Danske Medier

Danske Universiteter
DAOM - Dansk Annoncører og Markedsførere
Dataetisk Råd
Datatilsynet
Den Danske Dommerforening
Det Centrale Handicapråd
Det Kriminalpræventive Råd
DI
Digitaliseringsstyrelsen
Digitalt Ansvar
DIGNITY - Dansk Institut mod Tortur
DKCERT - Danish Computer Security Incident Response Team
Dommerfuldmægtigforeningen
Domstolsstyrelsen
DPCMO - Danske Pressepublikationers Kollektive Forvaltningsorganisa-
tion
DTU - Danmarks Tekniske Universitet
FDIH – Foreningen for Dansk Internethandel
FDIM - Foreningen af Danske Interaktive Medier
FDR - Foreningen Danske Revisorer
Finanstilsynet
Forbrugerombudsmanden
Forbrugerrådet TÆNK
Foreningen af Offentlige Anklagere
FSR – Danske Revisorer
Institut for Menneskerettigheder
IT-BrancheForeningen
IT-Politisk Forening
ITU - IT-Universitet i København
Justitia
KL
Københavns Byret
Kreativitet & Kommunikation (KreaKom)

Kriminalforsorgsforeningen
KU - Københavns Universitet
Legebranchen LEG
LGBT+ Danmark
Medierådet for Børn og Unge
MINO Danmark
Nævnenes Hus
Østre Landsret
Politiforbundet i Danmark
Rådet for Digital Sikkerhed
Radio- og TV-Nævnet
Red Barnet
Retropolitisk Forening
Retten i Aalborg
Retten i Aarhus
Retten i Esbjerg
Retten i Glostrup
Retten i Helsingør
Retten i Herning
Retten i Hillerød
Retten i Hjørring
Retten i Holbæk
Retten i Holstebro
Retten i Horsens
Retten i Kolding
Retten i Lyngby
Retten i Næstved
Retten i Nykøbing Falster
Retten i Odense
Retten i Randers
Retten i Roskilde
Retten i Sønderborg

Retten i Svendborg
Retten i Viborg
Retten på Bornholm
Retten på Frederiksberg
Rettighedsalliancen
Rigsadvokaten
Rigspolitiet
Rigsrevisionen
RUC - Roskilde Universitetscenter
SDU - Syddansk Universitet
Sikkerhedsstyrelsen
SMV Danmark
SSK - Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet
Teleindustrien
Telekommunikationsindustrien i Danmark
Vestre Landsret

17.08.2023

Koordinatoren for digitale tjenester bør sikres nødvendige børne- og unge faglige kompetencer og selvstændige ressourcer

Børnerådets bemærkninger til udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen).

Børnerådet ser overordnet positivt på DSA-forordningens præcisering af digitale platformes forpligtigelser i forhold til ulovligt indhold. Det er Børnerådets opfattelse, at DSA forordningen er et vigtigt redskab i arbejdet med at forbedre børn- og unges rettigheder online. Da forordningen har direkte virkning i medlemslandene, kommenterer Børnerådet alene på forslaget om at udpege Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som koordinator for digitale tjenester.

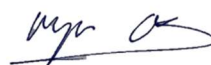
Børnerådet er optaget af, at koordinatoren for digitale tjenester får tildelt selvstændige ressourcer til at løfte tilsynet med og håndhævelsen af forordningen. At være koordinator for digitale tjenester vil være en ny og vigtig opgave, som på flere måder er anderledes end mange af de øvrige opgaver, der løses i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Børnerådet vil af den grund appellere til, at organiseringen overvejes nøje, så tilsynet med og håndhævelsen af forordningen både organisatorisk og ressourcemæssigt løses selvstændigt fra styrelsens øvrige opgaver. Herudover er det Børnerådets opfattelse, at børn og unge udgør en særlig sårbar gruppe, når det handler om digital sikkerhed. Derfor er det meget vigtigt, at koordinatoren for digitale tjenester tilføres børne- og ungefaglige kompetencer med særlig viden om børn og unges udvikling og trivsel samt børn og unges digitale liv.

Børnerådet ser frem til at følge, hvordan de nærmere rammer for koordinatoropgaven udmøntes i praksis og appellerer til, at relevante organisationer inddrages i arbejdet med at sikre et særligt fokus på børn- og unges sikkerhed online.

Med venlig hilsen

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Kst. sekretariatschef

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 København
Att: Janus Andersen, jaa@kfst.dk og Carina Gaarde Sørensen, cags@kfst.dk.

Børns Vilkår
Trekronergade 26
2500 Valby
Danmark

M +45 3555 5559
bv@bornsvilkar.dk
www.bornsvilkar.dk

18. august 2023
Side 1

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Børns Vilkår skal indledningsvist takke for muligheden for at afgive høringssvar.

Forordning om et indre marked for digitale tjenester er et helt afgørende instrument i bestræbelserne på at sikre, at børn og unge kan færdes trygt og sikkert online.

Men regler kan ikke gøre det alene. Hvis forordningen skal blive en succes, så kræver det kompetente nationale myndigheder, der har stor viden om børns rettigheder og børns liv og færden online.

Konkurrence- og forbrugerstyrelsen skal sikres stærke børnefaglige og børneretlige kompetencer.

Som det fremgår af lovforslaget, udpeges Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som kompetent myndighed, jf. DSA-forordningens artikel 49, stk. 1, og som koordinator for digitale tjenester, jf. artikel 49, stk. 2.

Børns Vilkår anerkender, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har stor erfaring med og indsigt i området og er derfor egnet til at varetage opgaven.

**STOP
SVIGT**

Efter Børns Vilkår opfattelse er det imidlertid helt afgørende, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal have de nødvendige børnefaglige og børneretlige kompetencer samt indgående kendskab til børns liv og færden online.

Børns Vilkår anbefaler på den baggrund, at dette tydeligt bør fremgå af lovforslagets bemærkninger.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Janus Andersen, jaa@kfst.dk og
Carina Gaarde Sørensen, cags@kfst.dk

Den 18. august 2023

Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Dansk Erhverv skal hermed komme med bemærkninger til den fremsendte høring over udkast til ovennævnte lovforslag.

Dansk Erhvervs bemærkninger vil koncentrere sig om den del af udkastet, der angår håndhævelse af den del af rådets forordning, som fastsætter regler for onlinemarkedspladsers pligter i relation til formidling af produkter fra sælgere, der ønsker at afsætte produkter ved brug af onlinemarkedspladser, herunder særligt pligterne for disse onlineplatforme i forordningens artikel 31, stk. 1-3, til at designe deres onlinegrænseflade (og bagvedliggende teknik eller sælgerindgange) således, at det sikres, at sælgerne har mulighed for, bliver bedt om og forpligtet til at oplyse og uploade den relevante dokumentation for overholdelse af EU-lovgivningen ("compliance by design"), og at onlinemarkedspladserne kontrollerer, at dette er sket, før produkterne sættes til salg.

Generelt om håndhævelsen af forordningens artikel 31 i Danmark

Dansk Erhverv har noteret sig, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er udpeget som ansvarlig myndighed for håndhævelsen af hele DSA-forordningen. Da visse dele af forordningen, herunder forordningens artikel 31, imidlertid lægger sig tæt op ad anvendelsen og fortolkning af anden lovgivning, som er afgørende for effektiviteten af DSA-forordningen, opfordrer Dansk Erhverv til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen etablerer et tæt samarbejde med andre myndigheder om udarbejdelsen af vejledninger knyttet til fortolkningen af bestemmelserne i DSA forordningen, herunder vejledning til artikel 31.

I den forbindelse vil det være centralt, at myndighederne på hvert enkelt fag- eller produktområde kortlægger og oplyser Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvilke oplysninger og dokumenter, det skal være muligt for sælgerne at uploade for at kunne dokumentere overholdelse af den europæiske lovgivning på f.eks. produktsikkerhedsområdet, jf. ordlyden af artikel 31, stk. 1 og 2. Relevante myndigheder kunne f.eks. være Sikkerhedsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Kemikalieinspektionen, Fødevarestyrelsen, Energistyrelsen m.fl.

Specifikke bemærkninger til dele af udkastet til lovforslag:

Konkret foreslår Dansk Erhverv, at formuleringen i § 11, stk. 1, nr. 19 omformuleres, så den dækker hele formålet og hensigten med artikel 31, herunder bør det også fremgå, at der kan idømmes straf for overtrædelse af ikke alene stk. 1 og 2 om udformning af onlinegrænseflader, men også artikel 31, stk. 3, 1. og 2. pkt. (der ikke synes dækket af den nuværende formulering af § 11, stk. 1, nr. 19).

Dette er særligt vigtigt at få med i § 11, da man efter formuleringerne i bemærkningerne til udkastet til lovforslag ikke finder, at det er muligt at udstede administrative bøder (§12), medmindre onlineplatformen *"ikke på nogen måde"* har søgt at opfylde deres pligter efter forordningen. Derfor bør det klart fremgå, at også overtrædelser af disse dele af artikel 31 er strafsanktioneret (selvom det ikke i alle tilfælde kan ske ved administrative bøder).

Dansk Erhverv anerkender, at der er behov for principielt at være tilbageholdende med udstedelse af administrative bøder. Alligevel foreslår Dansk Erhverv, at man genovervejer formuleringen af § 12, idet det er uklart, hvorfor der altid først kan idømmes en administrativ bøde, hvis onlineplatformen *"ikke på nogen måde"* har søgt at opfylde deres pligter efter forordningen. Faktum vil altid være forskelligt i konkrete sager, men det kan ikke udelukkes, at der med tiden vil komme sager, som med mening kan ligestilles og vurderes ensartede og ukomplicerede bevismæssigt.

Herunder vil Dansk Erhverv særligt gøre opmærksom på, at der efter vores opfattelse – i lyset af formuleringen af § 12, stk. 1, nr. 28 og 29 - er et stort behov for vejledning og praksis om artikel 31, stk. 3, der er formuleret som følger:

*”Udbydere af onlineplatforme, der giver forbrugere mulighed for at indgå aftaler om fjernsalg med erhvervsdrivende, gør deres bedste for at vurdere, om sådanne erhvervsdrivende har givet de i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger, **inden** den giver dem mulighed for at udbyde produktet eller tjenesten på disse platforme. **Efter** at have givet den erhvervsdrivende mulighed for at udbyde produkter eller tjenester på sin onlineplatform, der giver forbrugere mulighed for at indgå aftaler om fjernsalg med erhvervsdrivende, gør udbyderen en rimelig indsats for stikprøvevis at kontrollere i alle officielle, frit tilgængelige og maskinlæsbare onlinedatabaser eller onlinegrænseflader, om de udbudte produkter eller tjenester er blevet identificeret som ulovlige”.*

Hvornår en konkret onlineplatform har gjort ”deres bedste” vil være meget individuelt, hvis man anlægger en subjektiv vurdering. Men det er sikkert, at desto mere erfaring man får med formidlingen af produkter, viden om typer af overtrædelser fra sælgere, og desto flere typer produkter, man sælger og lovgivning, man kommer i kontakt med, så forventes man at kunne gøre en større og større indsats.

Endelig bør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i samarbejde med Kommissionen og de øvrige medlemslande søge at afklare, om der ikke bør være et objektivi bundniveau for, hvad der kan forventes af en kommerciel aktør som en onlineplatform, der formidler produkter til forbrugere på EU-markedet. Det er de færreste andre erhvervsdrivende, der kan nøjes med at ”gøre deres bedste” ud fra en subjektiv vurdering.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i lighed med andre retsområder opdatere vejledninger med praktiske eksempler således, at man kan finde konkrete eksempler med faktiske beskrivelser, der giver en forståelse af, hvornår en onlineplatform har ”gjort sit bedste” for at kontrollere de forhold, som er beskrevet i artikel 31, stk. 3.

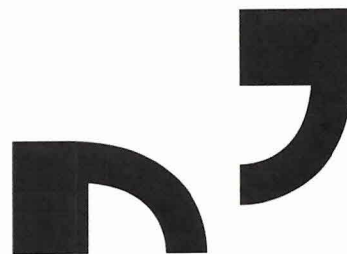
En effektiv håndhævelse af denne del af forordningen synes helt afgørende for forbrugersikkerheden og funktionen af det indre marked for salg af produkter. Det er denne bestemmelse, som i praksis er kompromiseret, der afløser det danske ønske om et direkte importøransvar for de formidlede produkter fra sælgere i tredjelande for onlinemarkedspladser. Derfor er det også væsentligt, at onlinemarkedspladserne som minimum i praksis og reelt forpligtes til at facilitere og kontrollere, at de ansvarlige sælgere dokumenterer overholdelse af EU-lovgivningen.

Vi står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Betina Schiønning

10. august 23

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Pr. e-mail til
Janus Andersen, jaa@kfst.dk
og Carina Gaarde Sørensen, cags@kfst.dk

Dansk Journalistforbunds høringssvar vedrørende udkast til lovforslag til Lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Med henvisning til høringsskrivelse af 30. juni 2023 skal Dansk Journalistforbund, DJ hermed bemærke følgende til udkast til lovforslag:

DJ noterer sig, at man påtænker at undtage sager og undersøgelser efter DSA-forordningen fra offentlighedsloven, samt i øvrigt begrænse retten til partsaktindsigt, retten til indsigt, jf. databeskyttelsesreglerne m.v.

Helt generelt er det DJs holdning, at udgangspunktet for al offentlig virksomhed og sagsbehandling altid skal og må være åbenhed, og derfor ser vi principielt med bekymring på denne undtagelse.

Det er DJs holdning, at offentlighedsloven i dag har for mange og for omfattende undtagelser fra retten til aktindsigt. Set i lyset deraf er det i sagens natur så meget desto mere at gå i den helt forkerte retning, når man dertil også bredt helt undtager hele områder fra lovens anvendelsesområde.

Det skal i den forbindelse i øvrigt fremhæves, at offentlighedsloven – og reglerne om indsigt i øvrigt - som bekendt indeholder en række undtagelser, herunder specifikt også bestemmelser, der efter deres indhold netop undtager indsigt i de situationer, hvor der, jf. det i lovforslaget beskrevne, kan være et særligt hensyn at tage til de virksomheder, hvis data indgår i undersøgelser og behandling af sager efter DSA-forordningen.

Det er således DJs opfattelse, at der i offentlighedsloven er hjemmel til at varetage de i lovforslaget beskrevne hensyn til de virksomheder, som måtte skulle afgive data til myndighederne, hvorfor det fremstår unødvendigt helt at undtage anvendelsen af offentlighedsloven m.v.

Hvis dette høringssvar giver anledning til yderligere spørgsmål eller kommentarer, da står DJ gerne til rådighed: mail tij@journalistforbundet.dk

Venlig hilsen

Tine Johansen, formand

Dansk Journalistforbund
Medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Sendt til: Janus Andersen og Carina Gaarde Sørensen

17. august 2023

Høringssvar vedr. håndhævelse af forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA)

Danske Medier har med tak modtaget Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens (herefter Styrelsen) høring over lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (EU-forordning 2022/2065, Digital Services Act). Danske Medier kan i sin væsentlighed støtte lovudkastet, men ønsker i det følgende at fremkomme med en række bemærkninger til lovudkastets implementering af bestemmelserne i DSA'en, som er af særlig betydning for den danske mediebranche.

Indledningsvist ønsker Danske Medier at bemærke, at det er foreningens forventning, at forordningen om digitale tjenester vil bidrage til at skabe et mere retfærdigt digitalt marked med mulighed for at udvikle digitale forretninger til gavn for borgere, virksomheder og demokratiet.

Danske Medier har følgende konkrete bemærkninger til lovudkastets indhold:

Organisering

Foreningen bakker op om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udpeges som kompetent myndighed og som koordinator for digitale tjenester. Desuden ser foreningen positivt på, at erhvervsministeren herefter kan udpege andre myndigheder som kompetente myndigheder. I foreningens optik er det afgørende, at Styrelsen afsætter passende ressourcer til denne opgave og bevarer den primære håndhævelsesopgave, ligesom Styrelsen bør forblive ansvarlig for regeringens koordinerende arbejde inden for DSA'en. Dertil bør Styrelsen til enhver tid være tæt involveret i eventuelt andre udpegede myndigheders arbejde.

Tilsynsopgaver

Foreningen ser meget positivt på den styrkede tilsynsopgave, som tildeles den kompetente myndighed i medfør af DSA'en. Foreningen opfordrer i den sammenhæng Styrelsen til at afsætte passende ressourcer til den opgave, således at reglernes efterlevelse sker på højst mulige niveau.

Fsva. §6, stk. 4 så opfordrer foreningen Styrelsen til at inddrage relevante aktører i udformningen af formkrav og metoder for at indgive mest præcise og brugbare klager.

Øvrigt

Foreningen opfordrer Styrelsen til fortsat at afsøge og udnytte muligheder for at iværksætte nationale tiltag for at understøtte et trygt og ansvarligt digitalt marked og fuldt ud at udnytte de muligheder, som DSA'en giver.

Foreningen ser frem til den videre dialog om DSA'ens effektive håndhævelse, særligt vedrørende gennemsigtighed i forbindelse med online annoncering samt mediernes adgang til data.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt ministeriet ønsker ovenstående bemærkninger uddybet. Henvendelser herom kan rettes til rådgiver Anne Hedeager Bentsen eller undertegnede.

Med venlig hilsen
Danske Medier

Mads Brandstrup
Adm. direktør

Til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

- Janus Andersen, jaa@kfst.dk
- Carina Garde Sørensen, cags@kfst.dk

Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

18. august 2023

Danske Pressepublikationers Kollektive Forvaltningsorganisation, DPCMO, takker for muligheden for afgivelse af høringssvar og indsender hermed bemærkninger til lovudkastet:

- DPCMO er enig i, at tech-giganterne har endog meget stor indflydelse på borgere og virksomheders hverdag, hvorfor de regulatoriske rammer og effektiv håndhævelse er afgørende for forbrugerbeskyttelse- og trivsel, lige konkurrencevilkår, innovation, investering og demokratisk sammenhængskraft
- Lovens anvendelsesområde adskiller sig lidt i ordlyd fra lovforslaget om DMA'en
- Vi håber, at forslaget gode intentioner om undersøgelsesbeføjelser, effektiv håndhævelse og afskrækkende virkning vil blive omsat i praksis, særligt i lyset af den offentlige samfundsinteresse, der er forbundet med techs dominans. Prioritering og tid er afgørende faktorer, da lange behandlingsperioder ofte er til tech's fordel
- Vi er enige i, at lov om håndhævelse af P2B-forordningen også er relevant og har muligheder for effektiv håndhævelse, herunder i form af egen drift-undersøgelser
- Manglende efterlevelse af danske og EU-regler reducerer betydeligt effekten af gode forslag og hindrer dermed opfyldelsen af reglerne
- Vi noterer, at administrative bødeforlæg skal tillade en hurtig og smidig proces. Tid er en afgørende faktor i et volatilt og globalt marked, hvor Danmark er en mindre spiller
- Sammenspillet og sammenhængen mellem håndhævelse irt. databeskyttelse, markedsføring, konkurrence, medie- og ophavsret mm er af stor betydning for reglernes effektivitet i praksis og dermed forbrugerbeskyttelse og lige konkurrence, hvorfor myndigheder opfordres til endnu tættere samarbejde og koordinering, også på tværs af landegrænser
- Forskeres adgang til data hos tech-giganternes bør håndhæves effektivt og præventivt. Det samme gælder regeringens tech-ekspertgruppes forslag om mediernes adgang til tech-giganternes data om mediernes indhold. Skal publicistiske medier fortsat kunne skabe et mangfoldigt udbud af relevant dansksproget indhold er det afgørende med dataadgang og indsigt, idet danskerne i stigende grad bruger sociale medier som nyhedskilder
- Effektiv håndhævelse af regler om bekæmpelse af mis- og disinformation er afgørende for demokratisk sammenhængskraft og borgernes samfundsengagement. Det bør ikke være muligt med forretningsmodeller, som tjener penge, herunder høster data, på baggrund af ulovligt indhold eller uden aftale med rettighedshaverne
- DPCMO opfordrer til så klare regler som muligt, idet enhver uklarhed må forventes udfordret, og reglerne vil blive omgået
- Mediefrihed og pluralisme respekteres bl.a. ved effektiv håndhævelse af regler, der skal værne om EUs grundlæggende rettigheder. Her bør Danmark være et foregangsland i EU

Med venlig hilsen

Karen Rønde, direktør

Sendt elektronisk til Janus Andersen, jaa@kfst.dk,
og Carina Gaarde Sørensen, cags@kfst.dk.

Dato 17.08.2023

Dataetisk Råds hørings svar vedr. Lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen).

Dataetisk Råd takker for høring vedr. Lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen).

Dataetisk Råd ser effektiv håndhævelse som afgørende for at indfri DSA-forordningens betydelige potentiale om at sikre dataetiske principper og rettigheder, når borgere i Europa bruger online tjenester. Af den grund finder Dataetisk Råd det betænkeligt, at lovforslaget i sin nuværende form indeholder væsentlige begrænsninger af netop de processuelle rettigheder, som DSA-forordningen ellers er sat i verden for at give tjenestemodtagere. Dataetisk Råd hæfter sig især ved de uklare rammer for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (KFST) adgang til at afvise klager fra tjenestemodtagere og kompetente organer samt den manglende offentlighed ved sager og undersøgelser, som undtages fra offentlighedsloven. Disse kommentarer uddybes i afsnit 1.

Herudover er det Dataetisk Råds opfattelse, at effektiv håndhævelse af DSA-forordningen også vil bero på hvordan nærværende lovforslag implementeres. Af den grund har Dataetisk Råd i afsnit 2 formuleret en række anbefalinger til dette arbejde. Dataetisk Råd peger især på vigtigheden af at sikre de rette organisatoriske rammer og ressourcer ift. KFST; at danske forbrugere oplyses om digitale rettigheder; og at organisationer i civilsamfundet bidrager til indholdsmoderation under behørigt hensyn til ytringsfrihed mv.

DSA-forordningen udpeger Europa-Kommissionen som håndhævende myndighed for de meget store onlineplatforme, hvilket i april 2023 blev afgjort til at dække platforme med mange danske brugere som bl.a. Facebook, Snapchat, X/Twitter, Youtube og TikTok. Dataetisk Råd opfordrer regeringen til at arbejde for, at nedenstående kommentarer medtages når rammerne for Europa-Kommissionens håndhævelse skal udformes.

1. Kommentarer til lovforslaget

Uklar begrænsning for KFSTs adgang til at afvise klager fra tjenestemodtagere og kompetente organer

Aktive civilaktører udgør en grundstamme i forordningens håndhævelse. DSA-forordningens art. 53 tillægger tjenestemodtagere og kompetente organer ret til at indgive klage, men lovforslagets § 6, stk. 2, udhuler imidlertid denne klageret ved at give KFST mulighed for at afvise at behandle klagen ud fra en vurdering af, i hvilket omfang klagen bidrager til opfyldelsen af DSA-forordningens formål jf. artikel 1. Denne formulering giver KFST bred adgang til at afvise sager, især taget i betragtning at DSA-forordningens artikel 1 spænder vidt og nævner hensyn til EU-chartrets grundlæggende rettigheder såvel som innovation i onlinemiljøer. Det er ikke en tilstrækkelig beskyttelse af tjenestemodtagernes klageadgang, at KFST jf. § 6, stk. 2 skal tage hensyn til, at behandlingen af en klage er til "størst mulig gavn for tjenestemodtagerne".

Dataetisk Råd finder undtagelsesmuligheden uklar og vagt formuleret og bemærker, at resultatet har karakter af diskretionær prioritetsadgang for KFST. Dette er en væsentlig begrænsning i retshåndhævelsessystemet, særligt i lyset af, at KFSTs afgørelser ikke kan anbringes for anden administrativ myndighed jf. § 6, stk. 3.

Derfor anbefaler Dataetisk Råd, at KFST pålægges en egentlig pligt til at behandle klager eller i det mindste en mere klar undtagelsesmulighed, som bør kunne påklages til Erhvervsministeriet og eventuelt med særlig let adgang til domstolsprøvelse. Såfremt der ikke indføres pligt til at behandle klagerne, bemærker rådet, at KFST som minimum pålægges at offentliggøre sin praksis for, hvilke sager, der ikke tages op, så offentligheden kan udfordre svagheder i denne praksis. I tillæg hertil bør KFST offentliggøre statistiske opgørelse på aggregeret niveau for eksempelvis antal klager modtaget, antal klager behandlet og afvist, samt udfaldet af klagebehandling.

Manglende offentlighed ved sager og undersøgelser

Iflg. lovforslagets § 13 undtages "sager og undersøgelser efter DSA-forordningen, denne lov eller regler udstedt i medfør heraf" fra lov om offentlighed i forvaltning. Dataetisk Råd har forståelse for, at der kan være et legitimt behov for en vis grad af lukkethed, idet sager kan have karakter af erhvervshemmeligheder, ligesom klager kan omhandle personlige forhold. Dog finder rådet ikke grundlag for en generel undtagelse fra offentlighedsloven, særligt ikke når der allerede er mulighed for at undtage sådanne oplysninger fra offentlighed. Det betyder f.eks. også, jf. ovenfor, at offentligheden ikke kan få adgang til afviste sager og dermed har offentligheden ikke mulighed for at forholde sig til rimeligheden af den prioritering, som § 6, stk. 2, lægger op til. Dataetisk Råd finder ikke tilstrækkeligt grundlag for, at digitale tjenester bør nyde særlige forhold sammenlignet med øvrige virksomheder ift. graden af offentlighed.

2. Anbefalinger til regeringen ift. den videre implementering og håndhævelse af DSA-forordningen

Organisering og finansiering af den nationale koordinator for digitale tjenester

Jf. lovforslaget udpeges KFST som koordinator for digitale tjenester, og Dataetisk Råd opfordrer regeringen til at tage de rette skridt for at sikre, at KFST får de fornødne organisatoriske, økonomiske og kompetencemæssige forudsætninger for at håndhæve DSA-forordningen til reglernes fulde potentiale.

Dataetisk Råd opfordrer regeringen til at sikre, at KFST får tilstrækkelige ressourcer, der står mål med den omfattende og komplekse opgave, som håndhævelse indebærer. Med udpegning som koordinator får KFST ansvar for en række forskellige opgaver, herunder bl.a. efterforskning og håndhævelse ved f.eks. bødeudstedelse men også et stort ansvar for at organisere en fælles indsats med andre aktører på dansk og europæisk niveau. Det indbefatter aktører fra civilsamfundet som f.eks. pålidelige indberettere samt organer til udenretslig tvistbilæggelse såvel som andre myndigheder som Datatilsynet. Paletten af opgaver er med andre ord ganske bred og ligger ikke i direkte forlængelse af styrelses eksisterende ansvarsområder, hvilket stiller store krav til KFSTs kompetencer og ressourcer.

Dataetisk Råd opfordrer KFST til at sikre, at samarbejdet med andre relevante myndigheder forløber effektivt og præget af *esprit de corps*, der minimerer regulatorisk fragmentering og forsinkelser grundet koordinationsvanskeligheder.

Jf. artikel 53 af DSA-forordningen vil KFST være klageinstans for klager om overtrædelse af reglerne i forordningen. Af den grund bør KFST have fokus på at opbygge et team med kompetencer i indholdsmoderation, der kan arbejde for at digitale platforme modereres med respekt for dataetiske værdier og normer omkring demokrati og ytringsfrihed i en dansk kontekst. Kontrol med skadeligt og ulovligt indhold på platforme er en yderst vigtig opgave, og Dataetisk Råd lægger vægt på, at indhold ikke fjernes i strid med grundlæggende dataetiske rettigheder som informations- og ytringsfrihed. Vigtigheden af det nordiske perspektiv på indholdsmoderation blev også påpeget af den Nordiske Tænk tank for Tech og Demokrati.

Sidst men ikke mindst pålægger DSA-forordningen digitale platforme og tjenester at gøre data om brug af platformen, indholdsmoderation, anbefalings-systemer samt øvrige algoritmers funktion tilgængelige. Der ligger en klar dataetisk fordring i at gøre mest mulig brug af potentialet til at skabe vigtig transparens. Transparens er også central ift. at synliggøre afvejningen af forskellige hensyn i platformenes afgørelser, herunder hensynet til ytrings- og informationsfriheden. Af den grund opfordrer Dataetisk Råd KFST til at sikre de rette rammer for, at der internt i organisationen vil være tilstrækkelige kompetencer til at foretage dataanalyse og udarbejder rapporter til offentlig brug. Eksternt kan regeringen med fordel fremme relevante videns miljøer i Danmark f.eks. ved at tilbyde finansiering til relevante forskningsprojekter mv.

Sikring og brug af danske forbrugeres digitale rettigheder

Dataetisk Råd opfordrer KFST og regeringen til at iværksætte en indsats, der oplyser danske tjenestemodtagere om deres rettigheder og tilskynder til at gøre brug af dem.

DSA-forordningen giver forbrugere i Danmark en række processuelle rettigheder i tråd med dataetiske principper. Individuer får generelt mere selvbestemmelse og får bl.a. ret til at få indblik i begrundelsen for en afgørelse vedr. indholdsmoderation, anmelde indhold såvel som uretmæssig fjernelse af indhold. Hertil kommer en række

væsentlige muligheder for transparens, herunder indblik i de nærmere regler for indholdsmoderation, søgning i begrundelser for fjernelse af indhold og statistik på aggregeret niveau omkring indholdsmoderation.

En væsentlig del af DSA-forordningens effekt og momentum forudsætter med andre ord aktive individer, der gør brug af deres nye rettigheder. Men rettighederne er nye, og det kan ikke forventes, at brugerne automatisk vil kende til dem. Platformenes pligt til at oplyse tjenestebrugerne om egne rettigheder kan heller ikke forventes at være tilstrækkelige.

Organisationer i civilsamfundet bidrager til indholdsmoderation under behørigt hensyn til ytringsfrihed mv.

Dataetisk Råd finder det afgørende, at KFST og regeringen i øvrigt opstiller gode rammer for, at aktører i civilsamfundet bidrager til indholdsmoderation med ytringsfrihed for øje.

DSA-forordningen giver aktører fra civilsamfundet væsentlig indflydelse på hvilke typer af indhold, der fjernes på online platforme mv. DSA-forordningen giver mulighed for, at organisationer kan blive certificeret som 'pålidelige indberettere', hvis anmeldelser over indhold behandles på særligt prioriterede vilkår af de digitale tjenester mv.. DSA-forordningen muliggør derudover, at nationale myndigheder opretter og certificerer uafhængige, udenretslige organer, der kan give en såkaldt 'second opinion'. Dataetisk Råd opfordrer regeringen og KFST til at gøre brug af denne mulighed og oprette sådanne organer. Rådet finder, at de potentielt kan være nyttige ift. at give tjenestebrugere en instans, der kan skabe modvægt til platformenes afvejning af hensyn ved behandling af klager over indhold uden at staten i øvrigt involveres i, hvordan disse hensyn afvejes.

Begge typer af aktører kan derfor forventes at spille en vigtig rolle ift. at afgrænse hvilket indhold, som anmeldes. På den måde kan de de facto bidrage til at definere skadeligt og ulovligt indhold. Det er vigtigt, at der skabes gode rammer for dette arbejde, der kan bidrage til at højne kvaliteten i indholdsmoderation, herunder finde en god balance mellem brugeres ytringsfrihed og hensyn til at begrænse uønsket indhold. Det er et komplekst spørgsmål, der bl.a. indebærer en afvejning imellem ytringsfrihed og den individuelle og samfundsmæssige interesse i at begrænse visse typer af indhold på sociale medier mv. Dataetisk Råd er af den opfattelse, at online

platformes pligt til at fjerne indhold ikke skal reguleres med henvisning til etiske eller lignende standarder, men at der også fremover skal reguleres ud fra, om indholdet er lovligt eller ulovligt.

Dataetisk Råd bemærker i øvrigt – i tråd med anbefalingerne fra Nordisk Tænk tank for Tech og Demokrati – at regeringen bør have som særs kilt prioritet at bidrage til at fremme dansk og nordisk kapacitet omkring indholdsmoderation, der tager hensyn til de anvendte normer omkring ytringsfrihed i de nordiske lande og fungerer på de nordiske sprog.

Dataetisk Råd står til rådighed for uddybning og yderligere rådgivning.

Med venlig hilsen på vegne af Dataetisk Råd.

Johan Busse

Formand

Dataetisk Råd

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Att. Janus Andersen og Carina Gaarde Sørensen

DR |
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C

T. +45 3520 3040

www.dr.dk

DR Jura

J.nr. 23/01295

18. august 2023

Sendt per e-mail til: jaa@kfst.dk og cags@kfst.dk

Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen)

DR takker for muligheden for komme med bemærkninger til det fremsendte udkast til lovforslag.

DR har med interesse fulgt tilblivelsen af forordningen om et indre marked for digitale tjenester, der indeholder mange positive elementer med henblik på præcisering af formidlingstjenesternes ansvar og fastlæggelse af en række supplerende forpligtelser, herunder krav om begrundelse til brugerne om årsagen til fjernelse af indhold, klageadgang og gennemsigtighed.

Forordningen har først og fremmest stor betydning for DR som bruger af forskellige formidlingstjenester omfattet af forordningen. Det gælder særligt i relation til den del af DR's indhold og tjenester, der stilles til rådighed via tredjemands onlineplatforme og app-stores.

DR har derudover som nyhedsmedie interesse i at dække det område, som forordningen regulerer. Der er tale om et område af væsentlig samfundsmæssig interesse – både for borgerne og virksomheder. DR finder således den foreslåede ordning, hvorefter alle sager efter DSA-forordningen, lovforslaget og regler udstedt i medfør heraf undtages offentlighedsloven som dybt problematisk. Se DR's uddybende bemærkninger herom nedenfor.

Nedenfor gennemgås DR's væsentligste bemærkninger til det fremsendte udkast. Som det vil fremgå, foreslår DR overordnet følgende:

- at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samt eventuelle øvrige kompetente myndigheder ved udøvelsen af deres kontrolbeføjelser over for udbydere af formidlingstjenester, der har adgang til eller rådighed over materiale, der hidrører fra et massemedie, tager behørigt hensyn til reglerne om kildebeskyttelse,
- at den foreslåede ordning i § 13, stk. 1, om undtagelse af sager fra offentlighedsloven i deres helhed trækkes tilbage, således at offentlighedslovens almindelige undtagelsesregler finder anvendelse, alternativt at muligheden for mindre indgribende særregler afdækkes, og
- at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samt eventuelle øvrige kompetente myndigheder i forbindelse med fortolkningen og anvendelsen af forordningen er opmærksom på de særlige hensyn, der gør sig gældende for publicistiske medier, der er undergivet et redaktionelt ansvar, herunder ytrings- og informationsfriheden og principperne om mediefrihed og mediernes pluralisme.

Bemærkninger til de foreslåede regler om kontrolundersøgelser

Den foreslåede § 8 indebærer sammen med DSA-forordningens artikel 51, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samt eventuelle andre kompetente myndigheder gives en

række undersøgelsesbeføjelser. Det gælder bl.a. adgang til lokaler mv., der anvendes af kontrolunderlagte udbydere af formidlingstjenester eller personer som led i deres erhverv mv. Beføjelserne omfatter bl.a. også adgang til it-systemer, samt beslaglæggelse og kopiering af store mængder oplysninger, uanset lagringsmediet.

Af bemærkningerne til § 8 fremgår det, at bestemmelsen omfatter "alle oplysninger, som den kontrolunderlagte udbyder af formidlingstjenester eller person har *adgang til eller rådighed over*". Det er for DR ud fra lovforslagets bemærkninger ikke fuldstændig klart, i hvilket omfang de kompetente myndigheder og eventuelle ledsagende personer ved en kontrolundersøgelse rettet mod en udbyder af en formidlingstjeneste vil kunne få adgang til, beslaglægge og foretage kopiering af oplysninger, der hidrører fra tjenestemodtagerne, herunder et massemedie. Det kunne eksempelvis være ved en kontrolundersøgelse rettet mod en hosting-/cloudtjeneste, der benyttes af et massemedie.

Såfremt de kompetente myndigheder og eventuelle ledsagende personer i forbindelse med en kontrolundersøgelse vil kunne få adgang til oplysninger, der hidrører fra et massemedie, skal DR henlede opmærksomheden på **reglerne om kildebeskyttelse** i retsplejelovens § 172 samt de af retsplejelovens bestemmelser om tvangsindgreb, der henviser til § 172, herunder §§ 802 og 803 om beslaglæggelse. Det fremgår af retsplejelovens regler om tvangsindgreb, at kildebeskyttelsen også gælder indgreb over for andre end den vidnefritagne person, hvis det relevante materiale blot hidrører fra en vidnefritaget person (redaktionelle medarbejdere mv.).

DR skal i samme forbindelse henlede opmærksomheden på **EMRK artikel 10**, der også yder en vis kildebeskyttelse. DR skal opfordre til, at de kompetente myndigheder også er opmærksomme herpå i forbindelse med kontrolundersøgelser, hvor der vil kunne opnås adgang til materiale, der hidrører fra et massemedie. Det gælder eksempelvis indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Vigtigheden af kildebeskyttelse er også senest understreget i Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked (European Media Freedom Act), der pålægger medlemsstaterne at forbedre beskyttelsen af journalistiske kilder.

Endelig skal DR gøre opmærksom på, at en retstilstand, hvorefter myndigheder, eventuelle ledsagende personer og politiet får adgang til materiale, der er omfattet af kildebeskyttelsen, vil kunne have en afskrækkende effekt over for kilder og dermed pressens mulighed for at formidle oplysninger af almen interesse ("chilling effect").

Ved udøvelsen af undersøgelsesbeføjelser over for udbydere af formidlingstjenester, der har adgang til eller rådighed over materiale, der hidrører fra et massemedie, bør de kompetente myndigheder således have ovenstående for øje.

Bemærkninger til de foreslåede regler om offentlighed

Med den foreslåede § 13 lægges der op til, at samtlige sager og undersøgelser efter DSA-forordningen, lovforslaget og regler udstedt i medfør heraf undtages offentlighedsloven i deres helhed. Undtagelsen fra offentlighedsloven udstrækkes ydermere til at gælde, når oplysninger tilvejebragt efter de nævnte regelsæt er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.

De omfattede formidlingstjenester er en stor del af virksomhedernes og borgernes dagligdag, og deres efterlevelse af forordningen er afgørende for et sikkert onlinemiljø og for borgernes grundlæggende rettigheder. Der er derfor også en **væsentlig samfundsmæssig interesse** i, at medierne som "public watchdog" i relevant udstrækning kan afdække, i

hvilket omfang forordningen efterleves af tjenesterne, specielt de meget store platforme. Vigtigheden af gennemsigtighed og offentlighedens kontrol med tjenesterne er også i selve forordningen understreget ved, at Kommissionen skal oprette en database, der indeholder beslutninger og begrundelser fra udbydere af onlineplatforme, når de fjerner eller på anden måde begrænser tilgængeligheden af og adgangen til information.

Som nyhedsmedie er DR naturligvis interesseret i mest mulig offentlighed. DR anerkender dog samtidig, at der i sager efter DSA-forordningen og loven findes en række hensyn til såvel de kompetente myndigheders håndhævelse samt hensyn til virksomheder og privatpersoner, der nødvendiggør, at en række dokumenter og oplysninger ikke kan udleveres til tredjemand.

DR finder imidlertid **ikke**, at der med de overvejelser, som er beskrevet i lovforslaget, er dokumenteret, at der er **fuldt tilstrækkelig grund til at undtage de pågældende sager i deres helhed**. Det er derimod DR's umiddelbare opfattelse, at de nødvendige hensyn i tilstrækkelig grad bør kunne tilgodeses ved anvendelse af de eksisterende undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven, jf. nærmere herom nedenfor.

Efter DR's opfattelse giver de almindelige bemærkninger (afsnit 3.5.1.-3.5.3.) ikke en tilstrækkelig beskrivelse af de relevante undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven (kun § 30, nr. 1 og 2 nævnes), ligesom der ikke er en beskrivelse af, i hvilket omfang Erhvervsministeriet vurderer, at offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser vil kunne finde anvendelse på forskellige sagstyper, dokumenter og oplysninger. Som en ikke-udtømmende opregning kunne det eksempelvis have været relevant at beskrive undtagelsesbestemmelserne i offentlighedsloven § 19 (undtagelse af sager inden for strafferetsplejen) og offentlighedslovens § 33, nr. 2 (hensynet til det offentliges kontrol- og planlægningsvirksomhed mv.), ligesom § 30, nr. 1 og 2 (om oplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold mv.) kun er overfladisk beskrevet. De almindelige bemærkninger giver således ikke indtryk af, at der er tilstrækkelig grund til en fuldstændig undtagelse af alle dokumenter og oplysninger i alle sagstyper. Der ses heller ikke redegjort for, hvilke særlige hensyn der ligger bag den foreslåede ordning, som der ikke allerede er taget stilling til i forbindelse med tilblivelsen af offentlighedsloven.

Om fastsættelse af undtagelser i særlovgivningen generelt kan DR henvise til Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om Offentlighedsloven, del 2, side 896, hvoraf fremgår følgende:

"Herudover finder kommissionen særlig grund til at fremhæve, at forvaltningsmyndighederne i forbindelse med overvejelser om at indsætte yderligere særlige undtagelsesbestemmelser til offentlighedslovens almindelige regler om aktindsigt bør foretage en grundig overvejelse af, om der er fuldt tilstrækkelig grund [DR's fremhævelse] til at foretage sådanne yderligere undtagelser, eller om de hensyn, der ønskes varetaget med den påtænkte bestemmelse, i fornødent omfang allerede er varetaget ved de undtagelsesbestemmelser, der er fastsat i offentlighedsloven. I forbindelse med disse overvejelser bør den pågældende forvaltningsmyndighed tage hensyn til de formål, som en offentlighedsordning varetager, herunder at formålet med en sådan ordning er at sikre åbenhed hos myndigheder mv., med henblik på bl.a. at understøtte borgernes deltagelse i demokratiet og offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning."

DR kan til sammenligning henvise til den svenske betænkning om supplerende bestemmelser til DSA-forordningen (SOU 2023:39), side 147-155. I betænkningen redegøres for den svenske offentlighedsordning, der grundlæggende ikke er meget anderledes end den danske. På baggrund heraf, sammenholdt med de forskellige tilsynsopgaver og forskellige

typer oplysninger, som myndighederne må formodes at komme i besiddelse af som led heri, vurderes det, at der i svensk ret ikke er behov for særlige regler, der afviger fra den almindelige offentlighedsordning.

Hvis Erhvervsministeriet – uanset ovenstående – finder, at offentlighedslovens almindelige regler ikke er tilstrækkelige, bør Erhvervsministeriet som minimum afdække muligheden for at fastsætte mindre indgribende særregler. En eventuel særordning bør udformes, så den ikke strækkes videre end beskyttelsesbehovet tilsiger.

Øvrige bemærkninger

DR skal generelt opfordre til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samt eventuelle øvrige kompetente myndigheder i forbindelse med fortolkningen og anvendelsen af forordningen er opmærksom på de særlige hensyn, der gør sig gældende for publicistiske medier, der er undergivet et redaktionelt ansvar, særligt når disse medier agerer som brugere af formidlingstjenester.

DR skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på særligt forordningens betragtning 153. Det fremgår heraf, at forordningen bør fortolkes og anvendes i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, herunder retten til ytrings- og informationsfrihed og principperne om mediefrihed og mediernes pluralisme.

DR kan i samme forbindelse henvise til DR's bemærkninger til Kommissionens forslag til retsakt om digitale tjenester sendt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen den 31. marts 2021, herunder DR's bemærkninger om indhold i strid med god presseskik og hensynet til redaktionelt ansvarlige medier.

DR står naturligvis til rådighed, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen måtte ønske en uddybning af DR's synspunkter.

Med venlig hilsen

Viktoría Kromann
Specialkonsulent, DR Jura

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (KFST)
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Dato: 21. august 2023

Sag: FO-23/05658-2

Sagsbehandler: /eoh

Direkte tlf.: +45 41 71 52 38

Forbrugerombudsmandens høringsvar til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 30. juni 2023 sendt udkast til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (herefter ”udkastet”), i høring hos Forbrugerombudsmanden.

I udkastet er der lagt op til en tilsynsmodel, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på nuværende tidspunkt udpeges som den eneste kompetente myndighed til at håndhæve blandt andet de forbrugerbeskyttende bestemmelser i forordningen.

Tre strafbelagte bestemmelser i forordningen svarer i vidt omfang til gældende strafbelagte regler i markedsføringsloven eller anden forbrugerbeskyttende lovgivning, som Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med.

Navnlig ud fra hensynet til ressourceforbrug og retssikkerhed vil det efter Forbrugerombudsmandens opfattelse være *særdeles hensigtsmæssigt* at udpege Forbrugerombudsmanden som kompetent myndighed for så vidt angår disse tre strafbelagte bestemmelser.

Det skyldes blandt andet, at det kan give anledning til vanskelige afgrænsningsspørgsmål, om en overtrædelse skal behandles efter markedsføringsloven eller forordningens bestemmelser, hvortil kommer det hensigtsmæssige i, at de pågældende bestemmelser fortolkes i overensstemmelse med Forbrugerombudsmandens hidtidige fortolkning af de tilsvarende bestemmelser i markedsføringsloven mv.

Forbrugerombudsmanden har redegjort nærmere for de tre strafbelagte bestemmelser i forordningen og forholdet til markedsføringsloven nedenfor.

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 51 51

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 5798000018006

FO@forbrugerombudsmanden.dk

<http://www.forbrugerombudsmanden.dk>

ERHVERVS MINISTERIET

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)

www.icpen.org

Redegørelse for de tre straffelagte bestemmelser i forordningen og forholdet til navnlig markedsføringsloven

I udkastet er der lagt op til strafsanktionering af en række af forordningens bestemmelser, herunder artikel 11-32.

Det fremgår af udkastets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3.1 om organisering, at DSA-forordningen indeholder enkelte bestemmelser, der har ”snitflader til lovgivning, som hører under henholdsvis Forbrugerombudsmandens eller Datatilsynets tilsynskompetence”. Det drejer sig om artiklerne 25 - 28.

Der er på nuværende tidspunkt ikke lagt op til, at andre myndigheder end Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal udpeges som kompetente myndigheder. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan rådføre sig med relevante myndigheder for så vidt angår de bestemmelser i forordningen, som ”ligner gældende regulering”, herunder regulering, som hører under Forbrugerombudsmandens tilsynskompetence.

Det er Forbrugerombudsmanden opfattelse, at artiklerne

- 25, stk. 1, om forbud mod vildledende eller manipulerende onlinegrænseflader (dark patterns),
- 26, stk. 1, om onlinereklamer og
- 27, stk. 1-2, om gennemsigtighed af anbefalingssystemer

ikke kun har ”snitflader” til gældende regulering, men i meget vidt omfang svarer til gældende regulering efter UCP-direktivet, der er gennemført i markedsføringsloven, som Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med.

Det må antages at kunne give anledning til vanskelige afgrænsnings spørgsmål, hvorvidt en overtrædelse skal behandles efter markedsføringsloven eller forordningens bestemmelser. Forordningen regulerer således virksomheder, som allerede er underlagt Forbrugerombudsmandens tilsyn med overholdelse af blandt andet markedsføringsloven. Hvis tilsynet med de pågældende bestemmelser varetages af samme myndighed, giver afgrænsningsspørgsmål ikke anledning til nævneværdigt ressourceforbrug, da det ikke har betydning for, hvilken myndighed der kan behandle sagen.

Derfor vil det efter Forbrugerombudsmandens opfattelse være hensigtsmæssigt at udpege Forbrugerombudsmanden som kompetent myndighed, således at tilsynet artikel 25, stk. 1, artikel 26, stk. 1, og artikel 27, stk. 1-2, henlægges til Forbrugerombudsmanden. En sådan mulighed for at henlægge visse opgaver eller områder vedrørende tilsyn og håndhævelse af forordningen til andre kompetente myndigheder følger af forordningens

artikel 49 og er adresseret i de specielle bemærkninger til lovudkastets § 4, stk. 3.

Forbuddet mod dark patterns i artikel 25, stk. 1-2

Artikel 25, stk. 1, indeholder et forbud mod design, organisering og drift af onlinegrænseflader på en måde, der vildleder eller manipulerer tjenestemodtagere (fx forbrugere), eller på anden vis væsentligt fordrejer eller forringer tjenestemodtageres evne til at træffe frie og informerede beslutninger. Bestemmelsen finder ikke anvendelse på forhold omfattet af UCP-direktivet¹ eller databeskyttelsesforordningen², jf. stk. 2.

Artikel 25, stk. 1, svarer til vildledningsforbuddet i artikel 5-7 i UCP-direktivet, der er implementeret i markedsføringslovens §§ 5 og 6, og som bl.a. omfatter tilfælde, hvor dark patterns anvendes til at vildlede forbrugere.³

Ifølge artikel 25, stk. 2, sammenholdt med præambelbetragtning 67, skal UCP-direktivet anvendes som *lex specialis* forud for forordningen.

Artikel 25, stk. 1, skal således supplere vildledningsforbuddet i UCP-direktivet, hvis direktivet ikke finder anvendelse. Forbrugerombudsmandens finder det vanskeligt at tænke sig til en erhvervsaktivitet, som udgør en overtrædelse af forordningens artikel 25, stk. 1, uden samtidig at udgøre en overtrædelse af vildledningsforbuddet i UCP-direktivet, der er gennemført i dansk ret i markedsføringslovens §§ 5 - 8. Spørgsmålet må dog antages i praksis at kunne give anledning til ressourcekrævende spørgsmål om afgrænsningen og kompetencespørgsmål, såfremt tilsynet varetages af forskellige myndigheder.

Udbyderes oplysningspligt ved reklamer på onlineplatforme i artikel 26, stk. 1

Bestemmelsen i artikel 26, stk. 1, pålægger udbyderen af en onlineplatform at sikre, at det er tydeligt for forbrugeren, at der er tale om en reklame, hvem der reklameres for, hvem der har betalt for reklamen og på hvilket grundlag reklamen er valgt til forbrugeren.

Det fremgår af præambelbetragtning 68, at artikel 26 supplerer UCP-direktivets regler om oplysning om kommerciel kommunikation, som er

---

¹ Direktiv 2005/29/EF om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugere på det indre marked

² Forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

³ TfK2022.247 V: Landsretten fandt, at måden hvorpå en hjemmeside var opsat på gjorde, at tiltalte havde præsenteret oplysninger på en så uklar og uhensigtsmæssig måde, at dette udgjorde vildledende handelspraksis omfattet af markedsføringslovens §§ 5 og 6.

gennemført i markedsføringslovens § 6, stk. 4. Bestemmelsen forbyder skjult reklame, da den forpligter virksomheder til klart at oplyse den kommercielle hensigt med enhver form for handelspraksis, herunder reklame, så det er tydeligt for forbrugerne.

Forordningens artikel 26, stk. 1, pålægger således udbydere af formidlingstjenester et selvstændigt ansvar for at efterleve forbuddet mod skjult reklame, samt yderligere at oplyse om baggrunden for visningen til den enkelte forbruger.

Under hensyn til, at forordningens artikel 26, stk. 1, supplerer det gældende forbud mod skjult reklame i markedsføringsloven, som Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, finder Forbrugerombudsmanden det hensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmanden får kompetence til at håndhæve artikel 26, stk. 1, således at Forbrugerombudsmanden kan behandle spørgsmålet om onlineplatformes, såsom sociale netværk, overtrædelse af forordningen i sager om influencers overtrædelse af markedsføringsloven på de omhandlede platforme.

Forbrugerombudsmanden kan også oplyse, at Forbrugerombudsmanden aktuelt deltager i et koordineret tiltag med andre europæiske forbrugermyndigheder vedrørende onlineplatformes reklamemarkeringer på baggrund af UCP-direktivets regler herom.

Kravet om gennemsigtighed i anbefalingssystemer efter artikel 27, stk. 1-2

Artikel 27, stk. 1-2, stiller krav om gennemsigtighed i anvendelsen af anbefalingssystemer på onlineplatforme og forpligter udbyderen af tjenesten til i sine vilkår og betingelser at angive de vigtigste parametre, der anvendes i anbefalingssystemet.

Det er Forbrugerombudsmandens opfattelse, at bestemmelsen i et vist omfang svarer til gældende regulering i henholdsvis pkt. 11 a i bilag 1 til UCP-direktivet, jf. artikel 5, stk. 5, om urimelig handelspraksis og artikel 7, stk. 4 a, om vildledende udeladelser og artikel 6 a i forbrugerrettighedsdirektivet. Efter den gældende lovgivning har erhvervsdrivendes således pligt til i et vist omfang at give forbrugerne oplysning om de kriterier, der ligger til grund for rangering af produkter i onlinesøgninger.

Artikel 27, stk. 1-2, regulerer således aktiviteter, som delvist er omfattet af regulering, der hører under Forbrugerombudsmanden tilsyn. Det vil efter Forbrugerombudsmandens opfattelse være særdeles hensigtsmæssigt, hvis Forbrugerombudsmanden kan håndhæve forpligtelserne efter forordningens artikel 27, stk. 1 og 2, i forbindelse med håndhævelse af markedsføringsloven og forbrugeraftaleloven.

Sammenfatning

Henset til, at forordningens artikel 25, stk. 1, artikel 26, stk. 1, og artikel 27, stk. 1-2, i vidt omfang svarer til gældende regulering i UCP-direktivet og markedsføringsloven, er det Forbrugerombudsmandens opfattelse, at den foreslåede tilsynsmodel kan give anledning til tvivl om, hvilken myndighed der har kompetencen til at håndhæve en given overtrædelse.

Idet de nævnte bestemmelser vedrører grundlæggende forbrugerbeskyttelse, vil det være hensigtsmæssigt at udpege Forbrugerombudsmanden som kompetent myndighed, således at der ikke kan være tvivl om, hvorvidt Forbrugerombudsmanden kan inddrage bestemmelserne, når Forbrugerombudsmanden håndhæver tilsvarende regulering i markedsføringsloven og forbrugeraftaleloven.

Med venlig hilsen

På Forbrugerombudsmandens vegne

Eline Ohm Hamann

Fuldmægtig, cand.jur.

Hørings svar vedr. Lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Idet vi takker for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens brev af 30. juni 2023, skal vi hermed fremkomme med Forbrugerrådet Tænks nuværende bemærkninger til lovforslaget.

Forbrugerrådet Tænk ser meget positivt på de forbrugerbeskyttelsesregler som DSA'en opstiller.

Vi ser dog to store udfordringer med Lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester i sin nuværende form:

- 1) Tilsynsmyndigheden er ikke forpligtet til at behandle en klage (§ 6 stk. 2)
- 2) Lov om offentlighed i forvaltninger gælder ikke (§ 13)

AD 1)

Håndhævelse af gældende lovgivning er efter Forbrugerrådet Tænks opfattelse helt afgørende for forbrugerbeskyttelsen, og det er derfor meget vigtigt, at tilsynsmyndigheder udfører en effektiv klagebehandlingsproces, herunder sikrer at evt. overtrædelser af reglerne bringes til ophør. Er forbrugerbeskyttelsen ikke effektiv, mister forbrugerne tillid til både myndigheder, lovudstedere og markedet.

Forbrugerrådet Tænk ser positivt på DSA'ens regler vedr. indhold på platforme, og ser det som et helt essentielt redskab i forhold til at beskytte forbrugerne mod farligt og ulovligt materiale. Dette forudsætter imidlertid, at forbrugerne og forbrugerorganisationer m.fl. kan klage over overtrædelser, og at disse klager rent faktisk bliver behandlet af tilsynsmyndigheden.

Vi er på denne baggrund stærkt bekymrede over, at tilsynsmyndigheden ifølge lovforslaget ikke er forpligtet til at behandle de klager, de måtte modtage.

Tilsynsmyndighed bør efter vores opfattelse kunne afvise at behandle modtagne klager, der må anses for grundløse, men det er Forbrugerrådet Tænks holdning, at de klager, som myndigheden modtager over brud på reglerne i DSA'en skal behandles, således at forbrugerbeskyttelsen sikres.

AD 2)

Det er et helt grundlæggende princip i demokratiske retsstater, at man som borger, part, journalist, organisation mv. kan søge aktindsigt i myndigheders arbejde. Dette er den eneste måde for samfundet at sikre, at embedsværket rent faktisk håndhæver gældende regler i overensstemmelse med de folkevalgte politikeres ønske. Undtagelser og indskrænkninger i retten til aktindsigt/meroffentlighed skal derfor begrænses til helt særlige områder fx hvor det gælder rigets sikkerhed eller lign.

Forbrugerrådet Tænk har svært ved at se den saglige begrundelse for at klagesagsbehandlingen efter DSA'en skal undtages Lov om offentlighed i forvaltninger og opfordrer derfor til, at denne bestemmelse fjernes fra loven.

Venlig hilsen

Uffe Rabe Krag

Politisk chef

Martin Bruun-Houmølle

Jurist

Janus Andersen

Fra: Martin Bruun-Houmølle <mabh@fbr.dk>
Sendt: 22. august 2023 09:10
Til: Janus Andersen; Carina Gaarde Sørensen
Cc: Karin Breck; Helen Amundsen; Uffe Rabe Krag
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen)

Idet vi er blevet bekendt med Dansk Erhvervs høringssvar til udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester, skal vi hermed fremkomme med yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Forbrugerbruger Tænk støtter det af Dansk Erhverv fremsendte høringssvar ift. art. 31 og vigtigheden af, at formålet med artiklen bliver tydeliggjort, således, at administrative bøder rent faktisk kan pålægges og ikke bare bliver en illusorisk mulighed. Vi henviser til høringssvaret fra Dansk Erhverv for en mere detaljeret beskrivelse af problemstillingen.

Med venlig hilsen

Martin Bruun-Houmølle

JURIST / LEGAL ADVISER

M +45 4132 5324

W taenk.dk

Forbrugerrådet Tænk

Ryesgade 3A, 2. th. | 2200 Kbh. N

Fra: Martin Bruun-Houmølle

Sendt: 2. august 2023 11:13

Til: jaa@kfst.dk; cags@kfst.dk

Cc: Forbrugerrådet Tænk Hoeringer <hoeringer@fbr.dk>; Pia Saxild <PS@fbr.dk>; Uffe Rabe Krag <urk@fbr.dk>

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen)

Vedhæftet finder I Forbrugerrådet Tænks høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Med venlig hilsen

Martin Bruun-Houmølle

JURIST / LEGAL ADVISER

M +45 4132 5324

W taenk.dk

Forbrugerrådet Tænk

Ryesgade 3A, 2. th. | 2200 Kbh. N

Fra: Janus Andersen [<mailto:jaa@kfst.dk>]

Sendt: 30. juni 2023 09:48

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen)

Til parterne på høringslisten

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i dag offentliggjort udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester på Høringsportalen.

Udkastet kan ses her: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67702>

Høringen udløber den 18. august 2023.

Med venlig hilsen

Janus Andersen

Chefkonsulent / Senior Legal Consultant

Forbrugerpolitisk Center (FORCE) / Centre for Consumer Policy

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen / Danish Competition and Consumer Authority

Direkte: +45 4171 5102

E-mail: jaa@kfst.dk

Følg os: [LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [FaceBook](#)

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Telefon: +45 4171 5000

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Se vores privatlivspolitik på kfst.dk

15. august 2023

Ingeniørforeningen, IDA
Kalvebod Brygge 31-33
DK-1780 København V
Tlf. +45 33 18 48 48

ida.dk

Til

Konkurrence- og
Forbrugerstyrelsen
Att: Janus Andersen
jaa@kfst.dk
Carina Gaarde Sørensen
cags@kfst.dk

Svar på høring af udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Kontakt i IDA
Navn: Grit Munk
Mail: gmu@ida.dk
Tlf: 30596596

Ingeniørforeningen, IDA afgiver hermed høringssvar på udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester.

IDA er overordnet meget positive overfor lovforslaget, da Danmark har et akut behov for tydelige regler og et grundigt og effektivt tilsyn med de digitale tjenester.

Det er meget positivt, at loven har baggrund i forordningen Digital Service Act, da reglerne på denne måde vil blive nogenlunde ensartede og gældende over hele Europa. IDA er overordnet meget positiv overfor formålet med forordningen, som er at skabe et sikkert digitalt univers, hvor fundamentale rettigheder og retten til et højt niveau af forbrugerbeskyttelse, er sikret.

IDA finder det positivt, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udpeges som kompetent myndighed til at føre tilsyn og håndhæve forordningen, jf. §4, stk. 2. Forordningen og udkastet til loven har flere ligheder med konkurrenceloven og det er positivt, at styrelsens erfaringer og praksis kan bruges også i denne sammenhæng. Det er i denne forbindelse vigtigt, at der følger de nødvendige ressourcer med til at løfte opgaven, evt. ved at opkræve gebyr fra de omfattede virksomheder.

IDA finder det godt og nødvendigt, at udøvelse af DSA-forordningen sker i fuld uafhængighed af politisk eller anden udefrakommende indblanding, jf. §5.

Det er endvidere positivt, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som kompetent myndighed, jf. §6, af sig selv eller på anmodning af Europa-Kommissionen kan optage sager. Det er også vigtigt, at der i

IDA – Et fællesskab, der realiserer potentialet i teknologi og viden

Vores mere end 150.000 medlemmer med tekniske, naturvidenskabelige og it-uddannelser arbejder for at skabe vækst og job samtidig med, at vi får løst store samfundsudfordringer.

håndhævelsen af loven lægges særligt vægt på DSA-forordningens formål om forbrugerbeskyttelse: at behandlingen af en klage skal være til størst mulig gavn for tjenestemodtagerne.

Jf. §8 om kontrolundersøgelser kan IDA bakke op om mulighederne for kontrolundersøgelser på de nævnte vilkår. Det er vigtigt at have for øje, at der ved indsamling af data under en kontrolundersøgelse kan være tale om private personers persondata. Indsamling af personfølsomme oplysninger bør minimeres og data opbevares sikkert og slettes så hurtigt som muligt.

IDA bakker op om forslaget §11 om bødestraf ved overtrædelse af DSA-forordningen. Der kan være tale om alvorlige brud på den sikkerhed og respekt som brugerne, børn som voksne, bør nyde ved brug af digitale tjenester. Nogle digitale tjenester, ikke mindst dem, der udbydes af de helt store virksomheder, kendt som techgiganter, er en så integreret del af vores daglige liv, at det kan være svært at fungere effektivt uden dem. Det er ikke mindst en konsekvens af den monopolsituation, der er opstået, hvor det er nødvendigt at benytte – og dermed aflevere data til – en specifik tjeneste og ikke kunne skifte platform uden, at det går udover f.eks. uddannelse, fritidsinteresser, sociale netværk og det generelle informationsflow.

Den teknologiske udvikling indenfor bl.a. kunstig intelligens har derudover betydet, at der findes avancerede værktøjer (algoritmer m.v.), der giver mulighed for manipulation af brugerne på et niveau, hvor det er svært at gennemskue, at man bliver påvirket - de såkaldte "dark patterns". Forordningens artikler med krav om bl.a. oplysningspligt, forbud mod vildledning og manipulerende onlinegrænseflader, klageadgang, offentlig rapportering, risikovurderinger om systemiske trusler mod samfundet, adgang for tilsynsmyndigheder og forskere samt gennemsigtighed om anbefalingssystemer, samt beskyttelse af mindreårige, er derfor yderst vigtige at håndhæve. Dette bør afspejle sig i håndhævelsen af den kommende lov om digitale tjenester.

IDA er også meget enig i forordningens særlige krav til udbydere af onlineplatforme, der anvendes af mindreårige, afsnit 71 i forordningen, s.44 i høringsmaterialet. Der er forskellige muligheder for at undersøge om en bruger er mindreårig. Det er meget vigtigt, at virksomhederne finder en metode, der ikke går på kompromis med kravene i GDPR. Børn og unges ret til privatliv er fortsat af højeste vigtighed.

IDA forholder sig ikke til den konkrete bødestørrelse, men det er klart, at der skal være tale om et niveau, der er meget mere end symbolsk og som har den rette effekt.

IDA er meget enig i DSA-forordningens skelnen mellem online platforme og "meget store onlineplatforme" og "meget store søgemaskiner" og de særregler, der følger for disse meget store aktører. Netop meget store onlineplatforme har en så dominerende rolle når det gælder bl.a. kommunikation, information og nyhedsformidling, underholdning og personlige netværk, at forbrugerne ikke har mulighed for at fravælge disse platforme og søge alternativer, der kan give de samme muligheder. IDA er derfor også enig i, at de fire systemiske risici bør vurderes indgående af meget store onlineplatforme og meget store søgemaskiner, jf. afsnit 80, s. 49 i høringsmaterialet. Det gælder udbredelse af ulovligt indhold, tjenestens faktiske eller forventede indvirkning på udøvelse af de grundlæggende rettigheder, negative virkninger på demokratiske processer og virkemåde, herunder manipulation.

Med venlig hilsen

Grit Munk
It-politisk chefkonsulent, IDA

17. august 2023

Hørings svar vedr. forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA-forordningen)

IT-Politisk Forening har bemærkninger til §§ 8, 13, 15 og 17 i lovforslaget.

Kopiering af elektroniske medier (§ 8, stk. 5)

Ifølge § 8, stk. 5 kan den kompetente myndighed indsamle en kopi af dataindholdet fra elektroniske medier, som er omfattet af kontrolundersøgelsen, med henblik på efterfølgende at gennemgå kopien. De specielle bemærkninger til bestemmelsen omtaler mere direkte en kopi af elektroniske medier, hvilket må skulle forstås som at hele lagringsmedier kan kopieres (ikke blot udvalgt dataindhold fra lagringsmedier).

Formuleringen er mere vidtgående end DSA-forordningens artikel 51, stk. 1, litra b, som giver den kompetente myndighed beføjelser til ”undersøge, beslaglægge, tage eller få kopier af oplysninger **relateret til en formodet overtrædelse** i enhver form, uanset lagringsmediet.”

Den danske lovbestemmelse har ikke en tilsvarende begrænsning til oplysninger relateret til den konkrete formodede lovovertrædelse på indsamlingstidspunktet. Der lægges snarere op til et ”collect it all” princip, hvor servere og lagringsmedier kan kopieres fuldstændigt med henblik på efterfølgende at gennemgå kopien for dokumentation for eventuelle overtrædelser af DSA-forordningen.

IT-Politisk Forening vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at et lovforslag i 2010 om at give Skat adgang til at spejle (kopiere) virksomheders harddiske med regnskabsmateriale m.v. mødte betydelig offentlig modstand og kritik, og at forslaget efterfølgende blev opgivet af den daværende regering.

Formidlingstjenester omfattet af DSA-forordningen kan være sociale medier eller andre oplagrings-tjenester (hosting-tjenester) med brugergenereret indhold, herunder borgernes private

oplysninger og private kommunikation. Sådanne oplysninger vil generelt ikke være relateret til en formidlingstjenestes eventuelle overtrædelse af DSA-forordningen. Det vil være et meget vidtgående indgreb i borgernes frihedsrettigheder, hvis staten via håndhævelse af DSA-forordningen på generel og udifferentieret basis kan få adgang til borgernes private oplysninger og private kommunikation.

IT-Politisk Forening vil anbefale, at beføjelsen til at kopiere oplysninger begrænses til oplysninger relateret til en formodet overtrædelse af DSA-forordningen, svarende til formuleringen og hensigten med artikel 51, stk. 1, litra b i DSA-forordningen.

Derudover bør det præciseres i lovforslaget, at den kompetente myndighed udelukkende kan behandle de indsamlede oplysninger til håndhævelse af DSA-forordningen, og at de indsamlede oplysninger under ingen omstændigheder kan videregives til andre offentlige myndigheder. Tekniske foranstaltninger som ”forsegling” eller ”på anden måde sikres mod læsning” er ikke til hinder for at oplysningerne videregives til andre myndigheder, og forvaltningsloven giver som udgangspunkt danske myndigheder ganske vide rammer for at udveksle oplysninger med hinanden.

Ingen mulighed for aktindsigt efter offentlighedsloven (§ 13, stk. 1)

Efter § 13, stk. 1 afskæres enhver form for aktindsigt (udover egenaces) efter offentlighedsloven i sager og undersøgelser efter DSA-forordningen, denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Lovforslagets begrundelse for dette er, at tilsynssager efter DSA-forordningen kan indeholde oplysninger om tjenestes forretningsmodel, dens brug af algoritmer og andre kommercielle forhold.

Offentlighedsloven har imidlertid bestemmelser, som efter partshøring af formidlingstjenesten giver mulighed for at undtage sådanne oplysninger fra aktindsigt efter en konkret vurdering. En fuldstændig afskæring af muligheden for aktindsigt, som det foreslås i lovforslaget, er således ikke nødvendig for at beskytte legitime kommercielle interesser. Den fuldstændige afskæring af muligheden for aktindsigt tjener alene til at gøre myndighedernes arbejde nemmere på bekostning af transparens og samfundets interesser.

IT-Politisk Forening skal i den forbindelse bemærke, at der er mulighed for aktindsigt i Datatilsynets tilsynssager, som på mange måder bør kunne sammenlignes med DSA-forordningen. IT-Politisk Forening er ikke bekendt med, at det har givet problemer for virksomheders kommercielle interesser.

Offentligheden, herunder nyhedsmediernes, udviser for tiden en betydelig interesse for sociale mediers rolle i samfundet. Et af redskaberne til en informeret samfundsmæssig debat om disse emner er muligheden for aktindsigt efter offentlighedsloven. På den baggrund vil det være særdeles uhensigtsmæssigt, hvis adgangen til aktindsigt i tilsynssager og undersøgelser efter DSA-forordningen afskæres fuldstændigt.

Generel begrænsning af den registreredes rettigheder efter artikel 13-15 i databeskyttelsesforordningen (§ 15)

Efter lovforslagets § 15 finder hverken reglerne om oplysningspligt i databeskyttelsesforordningens artikel 13-14 eller retten til indsigt i artikel 15 anvendelse i sager og undersøgelser efter DSA-forordningen, denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Databeskyttelsesforordningens artikel 23 giver mulighed for, at medlemsstaterne kan begrænse rettigheder efter bl.a. artikel 13-15. Sådanne begrænsninger skal imidlertid udgøre en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning, og begrænsningen skal respektere det væsentligste indhold af grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder.

Retten til indsigt i egne personoplysninger er sikret af artikel 8, stk. 2 i Charter om Grundlæggende Rettigheder. Efter EU-Domstolens retspraksis (præmis 95 i C-362/14) vil en lovgivning, der ikke fastsætter nogen mulighed for den registrerede for at få adgang til adgang til personoplysninger, som vedrører den pågældende, udgøre et indgreb i det væsentlige indhold af den grundlæggende ret til effektiv domstolsbeskyttelse, således som denne er sikret af Charteret artikel 47.

I den igangværende sag ved EU-Domstolen C-333/22 udtaler generaladvokaten i sit forslag til afgørelse af 15. juni 2023 (punkt 39-40), at begrænsninger af grundlæggende rettigheder (herunder indsigtsretten i personoplysninger) efter EU-Domstolens retspraksis altid skal underkastes en streng fortolkning, og mere specifikt at EU-retten ikke tillader generelle begrænsninger af indsigtsretten.

Krav til visse påbud efter DSA-forordningens artikel 9-10 (§ 17)

IT-Politisk Forening vil anbefale, at det i bemærkningerne til § 17 præciseres, at bestemmelsen alene vedrører de oplysninger som skal gives i forbindelse med påbud (i lighed med artikel 9-10 i DSA-forordningen), og at udstedelse af påbud til formidlingstjenester skal have hjemmel i dansk ret eller EU-retten, som konkret giver kompetente myndigheder beføjelser til at udstede påbud om at gribe ind over for ulovligt indhold eller give oplysninger. Et eksempel på en sådan lovgivning, der

konkret giver beføjelser til at udstede påbud om fjernelse af ulovligt indhold, er forordningen om terrorrelateret indhold online (EU) 2021/784 (TCO-forordningen).

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 København

København, 10. august 2023

Høring over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ved brev af 30. juni 2023 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester. Red Barnet har følgende bemærkninger:

Red Barnet bifalder forslaget § 13, stk. 2 om, at kompetente myndigheder offentliggør afgørelser om påbud meddelt i medfør af DSA-forordningens artikel 51, stk. 2, litra b, eller efter § 9 samt domme og bødevedttagelser eller et resumé heraf, hvor der med henvisning til § 11 idømmes bødestraf eller vedtages bøde. En sådan offentliggørelse er med til at skabe åbenhed om forordningens virkning i praksis.

Red Barnet er kritisk over for forslaget § 13, stk. 1 om, at offentlighedsloven ikke skal gælde sager og undersøgelser efter DSA-forordningen, nærværende lovforslag eller regler udstedt i medfør heraf. Anmodninger om aktindsigt bør afgøres fra sag til sag og ikke ved en helt generel undtagelse fra muligheden for at få indblik i forvaltningens administration af lovgivningen.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kompetente myndigheder i henhold til DSA-forordningens artikel 51, stk. 1, litra b, kan foretage kontrolundersøgelser, og at der typisk vil være tale om, at de kompetente myndigheder indsamler meget betydelige mængder virksomhedsinterne data, der delvis kan have karakter af forretningshemmeligheder, og som ikke har været tiltænkt gjort tilgængelige for offentligheden. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at sager og undersøgelser efter DSA-forordningen, lovforslaget eller regler udstedt i medfør heraf som udgangspunkt vil dreje sig om indretning af udbydernes formidlings-tjenester, herunder tjenestens forretningsmodel, dens brug af algoritmer m.v., og at de kompetente myndigheder ved kontrolundersøgelser må formodes at komme i besiddelse af store mængder af data, som vil indeholde oplysninger om kommercielle forhold, der kan udgøre en væsentlig del af grundlaget for udbyderens forretningsmodel, og som i visse tilfælde kan udgøre forretningshemmeligheder. Det fremgår desuden af de specielle bemærkninger til lovforslaget, at de oplysninger, som kompetente myndigheder har tilvejebragt til brug for sager og undersøgelser efter loven, og som videregives til en anden forvaltningsmyndighed, heller ikke vil være underlagt aktindsigt efter offentlighedsloven, dog med undtagelse af princippet om egenaccess.

Offentlighedsloven indeholder talrige undtagelsesbestemmelser, som også ville kunne anvendes, hvor det er relevant ifm. DSA-forordningen. Ved helt at fjerne muligheden for at søge aktindsigt efter offentlighedsloven, fjerner man samtidig muligheden for at undersøge, om myndighedernes kontrol med udbyderne

foregår hensigtsmæssigt. Dette vil på en uhensigtsmæssig måde afskære journalister og andre - fx NGO'er - fra at søge relevant viden af interesse for offentligheden.^[1]

Red Barnet *anbefaler* derfor, at offentlighedsloven finder anvendelse for DSA-forordningen med de begrænsninger, som fremgår af offentlighedslovens kapitel 4, således at det beror på en konkret og individuel vurdering fra sag til sag, om der er hensyn, som gør, at retten til aktindsigt må vige for andre modstående hensyn.

Spørgsmål til ovenstående kan stiles til senior børnerettighedsjurist Amalie Bang: amba@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

---

^[1] Se fx European Court of Human Rights, Grand Chamber, *Magyar Helsinki Bizottság v Hungary*, 8. November 2016.

København, den 18. August 2023

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 København

Sendes per email til:

Janus Andersen
jaa@kfst.dk

Carina Gaarde Sørensen
cags@kfst.dk

Høring 30. juni 2023 over udkast til forslag til lov om håndhævelse af Europa Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester (sag: 23/04997)

RettighedsAlliancen er en interesseorganisation, der arbejder med at oplyse om og beskytte rettigheder for en bred række af medlemmer inden for de kreative erhverv, herunder film, musik, tekst og litteratur.

RettighedsAlliancen varetager blandt andet monitorering og nedtagninger af ulovligt indhold fra online-pladformer, samt retssager om blokeringer af ulovlige hjemmesider med ophavsretsbeskyttet indhold, samt undersøgelser med henblik på strafferetlig efterforskning og tiltalerejsning i sager om systematiske og grove rettighedskrænkelser.

Det er positivt, at det overordnede ansvar for forordningen placeres hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. RettighedsAlliancens bemærkninger til lovforslaget vedrører forslaget bestemmelser om anvendelsesområdet for forordningen, samt brugen af pålidelige indberettere.

Anvendelsesområdet

I lyset af internettets vidtrækkende og internationale karakter, er det positivt, at lovforslaget regulerer udbydere af formidlingstjenester uanset, om de er etableret inden for EU eller uden for EU, jf. lovforslagets § 2.

Dog virker det uklart, hvordan myndighederne vil håndhæve disse bestemmelser over for en formidlingstjeneste, der er tilgængelig for danske brugere, men som ikke har efterlevet kravene i bestemmelsen herunder for eksempel ikke har udpeget en retlig repræsentant bosiddende eller etableret i EU, og som ikke har et reelt kontaktpunkt jf. § 11, stk. 1-2.

Den praktiske håndhævelse af ulovligt indhold på tjenester, der er etableret uden for EU, og som ikke har kontaktpunkt i EU, kan erfaringsmæssigt være yderst vanskelig. Der findes flere eksempler på, at danske rettighedshaveres indhold distribueres på sådanne tjenester, uden at tjenesterne reagerer på henvendelser om at fjerne indholdet eller sikre mod fremtidige krænkelse.

Det bør derfor bør fremgå, hvordan det sikres, at alle relevante bestemmelser efterleves, eksempelvis ved at den kompetente myndighed kan påbyde blokering af adgang for danske brugere til den pågældende formidlingstjeneste.

Pålidelige indberettere

Brugen af pålidelige indberettere anser RettighedsAlliancen som et helt nødvendigt og afgørende element for, at der effektivt kan beskyttes rettigheder på digitale tjenester.

RettighedsAlliancen foreslår, at der i lovforslaget eksplicit bliver henvist til forordningens betragtning 61, specielt med hensyn til kvaliteten af indberettere:

... Sådan status som pålidelig indberetter bør kun tildeles enheder og ikke enkeltpersoner, der bl.a. har påvist, at de har særlig ekspertise og kompetence til at bekæmpe ulovligt indhold, og at de arbejder på en rettidig, omhyggelig og ikke vilkårlig måde.

Og ligeledes kan med hensyn til antal udpegede indberettere henvises til betragtning 61:

... For ikke at mindske merværdien af en sådan mekanisme bør det samlede antal pålidelige indberettere, der tildeles status i overensstemmelse med denne forordning, begrænses. Navnlige opfordres erhvervssammenslutninger, der repræsenterer deres medlemmers interesser, til at ansøge om status som pålidelige indberettere.

Det er vigtigt i et dynamisk og hurtigt skiftende internetmiljø, at udviklingen i deling og distribution af indhold på digitale tjenester følges af kompetente aktører. Det er samtidig vigtigt, at disse interagerer troværdigt med både myndigheder og formidlingstjenester.

Derfor er det positivt, at der i lovforslagets § 12 er bestemmelser, der sanktionerer manglende overholdelse af krav om at give pålidelige indberettere prioritet i forbindelse med anmeldelser osv.

Denne bestemmelse kan blive særligt relevant for formidlingstjenester, der ikke i forvejen stiller værktøjer eller adgang for rettighedshavere til at få fjernet ulovligt indhold til rådighed, jf. forordningens betragtning 61:

... En sådan status som pålidelig indberetter bør tildeles af koordinatoren for digitale tjenester i den medlemsstat, hvor ansøgeren er etableret, og bør anerkendes af alle udbydere af online-pladformer inden for denne forordnings anvendelsesområde.

Det indebærer således, at lovforslagets § 12, stk. 2 – 15 ikke alene 'kan anvendes', men bør fremstå som et 'de facto'-krav til alle formidlingstjenester om at anerkende den myndighedsudpegede pålidelige indberetter.

RettighedsAlliancen uddyber gerne ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Maria Fredenslund
Direktør, RettighedsAlliancen

T: +45 21647448

M: maria.fredenslund@rettighedsalliancen.dk